

EL CATALÀ, LLENGUA D'EUROPA

Origen, territori i població

La llengua catalana, del grup de les neollatines, es va formar entre els segles VIII i X en els territoris de l'Imperi carolingi que formaven els comtats de la Marca Hispànica. Durant els segles XII i XIII es va estendre cap al sud i cap a l'est amb les conquestes territorials de la corona catalanoaragonesa, i la frontera lingüística va quedar establerta al final del regnat de Jaume I.

El domini de la llengua catalana s'estén sobre 68.000 km², en els quals viuen més d'11 milions de persones. Actualment està dividit en set territoris distribuïts en quatre estats: Andorra, l'Alguer (Itàlia), Catalunya, Illes Balears, Comunitat Valenciana i Franja de Ponent (Espanya), i Catalunya Nord (França).

El coneixement del català

El coneixement de la llengua en els territoris que la tenen com a llengua pròpia és desigual a causa de la diversitat de les realitats històriques i polítiques. De les darreres dades sobre el grau de coneixement lingüístic es dedueix que el nombre de persones capaces de parlar-la és de més de 9,1 milions i el de les que la poden entendre, de prop d'11 milions.

El català, un cas únic a Europa

El català, tot i tenir algunes característiques de les llengües minoritàries, se'n diferencia per diversos motius que la situen entre les llengües europees de població mitjana. És un cas únic:

Pel seu estatut jurídic. És oficial a Andorra. També ho és en tres comunitats autònomes espanyoles junt amb el castellà. A la Unió Europea té règims especials d'ús a les diferents institucions.

Per la seva demografia. És la vuitena llengua de la Unió Europea. El nombre de persones que el parlen és superior al de les que parlen finès o danès, i equiparable al de les que parlen suec, grec o portuguès a Europa.

Per la seva situació sociolingüística. No s'ha deixat de parlar mai i es transmet de manera intergeneracional amb normalitat.

Pel seu equipament lingüístic. És un idioma plenament codificat, normativitzat i estandarditzat amb un total consens acadèmic. Els seus recursos lingüístics i estudis sobre gramàtica, lexicografia, dialectologia, terminologia, història de la llengua, etc. són comparables amb els de les grans llengües llatines.

Per la seva tradició cultural i literària. El català compta amb textos escrits, ininterrompudament, des del segle XII. Actualment hi ha més de 1.200 autors literaris vius.

El català i les llengües oficials de la Unió Europea

En relació amb les 20 llengües oficials de la Unió Europea, el català és la vuitena pel que fa al nombre d'habitants, per davant del danès, el suec, el finès, el grec i l'hongarès, entre altres. A partir del 2007 s'hi afegiran el búlgar, el gaèlic irlandès i el romanès.

El català i les llengües dites "minoritàries"

Habitualment, el català s'inclou en aquest grup de llengües, tot i que la seva realitat queda molt lluny de la de totes les altres, per demografia, estatut jurídic, situació sociolingüística, vitalitat literària i equipament lingüístic.

El català i les llengües oficials de la Unió Europea

